

Dosarul nr. 2ra-1988/21 (2-15085277-01-2ra-15122021)

Prima instanță: Judecătoria Criuleni, sediul Central, Judecător – R. Țurcan

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău, Judecători – N. Budăi, Iu. Cotruță, V. Mihaila

Î N C H E I E R E

02 februarie 2022

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Victor Burduh

examinând admisibilitatea recursului declarat de Coberman Ivan și Coberman Ana, în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Coberman Ana și Coberman Ivan împotriva lui Sadovnic Simion și Sadovnic Maria cu privire la demolarea haznalei, înlăturarea obstacolelor la folosirea terenului de pământ și încasarea cheltuielilor de judecată,

și la cererea reconvențională depusă de Sadovnic Simion și Sadovnic Maria împotriva Anei Coberman și Coberman Ivan cu privire la înlăturarea obstacolelor la folosirea terenului de pământ, repararea pagubei morale și încasarea cheltuielilor de judecată,

împotriva deciziei din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost respins apelul declarat de Coberman Ana și Coberman Ivan, fiind menținute încheierea protocolară din 25 iunie 2018 și hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 06 martie 2013, reclamanta Coberman Ana a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Sadovnic Simion cu privire la demolarea construcției, eliberarea a 10 m.p. de teren care-i aparține reclamantei, returnarea terenului în stare inițială, compensarea cheltuielilor de judecată.

În motivarea cererii de chemare în judecată, a indicat că prin decizia Primăriei com. Ișnovăț, r. Criuleni nr. 2 din 10 martie 1992, i-a fost repartizat în proprietate privată terenul de pământ cu o suprafață totală de 0,2145 ha pentru construcții, care a fost îngrădit și de care s-a folosit până în ianuarie 2013. A relatat că în luna ianuarie 2013, pârâtul samavolnic a mutat gardul și a început să construiască o groapă de canalizare pe terenul care-i aparține ei, iar la rugămintea de a înceta acțiunile ilegale, Sadovnic Simion nu a reacționat și a prelungit construcția canalizării. A remarcat că pârâtul, prin acțiunile sale ilegale, a luat din terenul ei 10 m.p., fapt prin ce i-a încălcat dreptul de proprietate.

Reclamanta s-a adresat la diferite instituții, însă nu au fost întreprinse măsurile necesare.

Astfel, a solicitat admiterea acțiunii, obligarea pârâtului să demoleze construcția și să elibereze 10 m.p. a terenului ce-i aparține ei, returnarea acestui teren în stare inițială și mutarea gardului.

La 09 decembrie 2013, Sadovnic Simion, prin intermediul avocatului Susarenco Gheorghe, a depus cerere reconvențională împotriva Anei Coberman cu privire la obligarea de a deplasa hotarul gospodăriei.

În motivarea acțiunii reconvenționale a invocat că terenul amplasat în r-nul Criuleni, sat. Rîșcova, cu o suprafață totală de 0,3055 ha, înregistrat la OCT Criuleni cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, îi aparține cu drept de proprietate în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren și deciziei Primăriei com. Ișnovăț, r-nul Criuleni, nr. 2 din 10 martie 1992.

Potrivit reclamantului reconvențional, Coberman Ana, acționând ilegal și fără permisiunea lui, a ocupat samavolnic 3 m.p. din teritoriul ce-i aparține, iar la solicitarea lui de a înceta tulburarea de posesie, pârâta nu a reacționat.

Astfel, Sadovnic Simion a solicitat admiterea acțiunii și obligarea pârâtei să deplaseze hotarul gospodăriei sale între punctele 75-81 cu 3 m.p.

Prin cererea suplimentară din 28 martie 2014, Sadovnic Simion a solicitat repararea pagubei morale pentru lezarea onoarei și demnității persoanele în sumă de 10 000 de lei, încasarea cheltuielilor de judecată formate din suma de 3 100 de lei pentru efectuarea expertizei geodezice, suma de 206 de lei pentru solicitarea unei expertize juridice la Centrul Național de Expertiză Judiciară de pe lângă Ministerul Justiției al RM, suma de 370,98 lei pentru consultarea OCT Criuleni, suma de 500 de lei pentru interpelarea Inspectoratului Ecologic de Stat, suma de 859,02 de lei pentru interpelarea OCT Criuleni și suma de 3 000 de lei pentru asistență juridică.

A invocat că pe parcursul perioadei din 03 martie 2013, când Coberman Ana s-a adresat în instanța de judecată și până la data depunerii prezentei cereri, dânsul a suportat suferințe morale, dat fiind faptul că pârâta l-a înjurat, i-a stricat gardul, l-a defăimat în fața tuturor cetățenilor precum că el i-ar fi acaparat o porțiune din teritoriul deținut de ea, ceea ce i-a adus atingere imaginii lui și a familiei sale în societate, dar și i-a lezat onoarea și demnitatea personală.

În ședința de judecată din 30 iunie 2014, prin discursul făcut, Coberman Ana a solicitat suplimentar încasarea din contul lui Sadovnic Simion a cheltuielilor judiciare pentru îndeplinirea măsurărilor de către ÎS „Cadastru” în sumă de 1 600,51 lei, pentru îndeplinirea măsurărilor de către SRL „Arcgedoat” în sumă de 13 992,75 lei, pentru asistenta juridică în sumă de 2 500 lei și pentru cheltuielile de transport în sumă de 294 de lei.

Prin hotărârea din 30 iunie 2014 a Judecătoriei Criuleni, au fost respinse acțiunea Anei Coberman și acțiunea reconvențională a lui Sadovnic Simion ca neîntemeiate.

Prin hotărârea suplimentară din 23 iulie 2014 a Judecătoriei Criuleni, au fost încasate de la Coberman Ana în beneficiul lui Sadovnic Simion cheltuielile de judecată în sumă de 4 564 de lei. Au fost încasate de la Sadovnic Simion în beneficiul Anei Coberman cheltuielile de judecată în sumă de 1 000 de lei.

Prin decizia din 06 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de Coberman Ana, casată hotărârea din 30 iunie 2014 a Judecătoriei Criuleni și hotărârea suplimentară din 23 iulie 2014 a Judecătoriei Criuleni, cu restituirea pricinii spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

Prin încheierea din 22 iunie 2015 a Judecătorei Criuleni, au fost atrași în proces în calitate de coreclamanți/copârâți Coberman Ivan și Sadovnic Maria.

La 12 august 2015, Coberman Ana și Coberman Ivan, reprezentați de avocatul Ursu Silvia, au depus cerere de concretizare a cerințelor formulate împotriva lui Sadovnic Simion și Sadovnic Maria, solicitând admiterea cererii de chemare în judecată din 06 martie 2013 și a celei de concretizare, obligarea pârâților să demoleze construcția - haznaua, să elibereze terenul cu suprafața de 10 m.p. din terenul care le aparține în proprietate și să schimbe gardul la locul inițial; respingerea cererii reconvenționale și încasarea din contul pârâților a cheltuielilor de judecată în sumă de 15 167,76 de lei.

În susținerea cerințelor reclamanții au precizat că, în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren din 04 octombrie 2006 și a extrasului din Registrul bunurilor imobile pentru terenul cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, sunt titularii de drepturi, adică proprietarii terenului cu suprafața de 0,2145 ha, amplasat în sat. Rîșcova, r-nul Criuleni.

Au specificat că încălcarea dreptului lor, în calitate de proprietari, a început din momentul când pârâții au început construcția unei haznale (groapă de canalizare) pe porțiunea de teren de unde au strămutat gardul, fiindu-le îngrădit astfel dreptul la proprietatea sa, ceea ce a dus la imposibilitatea lor să-și realizeze dreptul de posesie, folosință și dispoziție asupra acestei porțiuni de teren, care a fost parte integră a gospodăriei lor pe parcursul a mai multor ani.

Având în vedere prevederile art. 315 și 316 din Codul civil, au accentuat că prin ocuparea abuzivă a suprafeței de teren litigioase și construcția unei haznale (gropi de canalizare), nu pot să-și realizeze drepturile sale de proprietate, dreptul bunei vecinătăți.

Pe parcursul anilor, reclamanții au achitat impozitele pentru suprafața indicată în titlul de autentificare a dreptului deținătorului de teren, din anul 2006 și până în prezent achită impozitul funciar pe suprafața deținută legal, în baza titlului de autentificare a dreptului deținătorului de teren - 0,2145 ha.

Astfel, prin avizele de plată și chitanțele de recepție a plăților fiscale se confirmă achitarea impozitului funciar în aceeași sumă, pentru anii precedenți și, inclusiv, pentru anul 2014 (50 de lei).

Totodată, reclamanții au obiectat că nu au fost respectate cerințele sanitare, ecologice față de construcția care a fost efectuată de către pârâții Sadovnic Simion și Sadovnic Maria pe terenul acaparat de aceștia după ce au mutat gardul. Construcția edificată este neautorizată și aduce atingere proprietății învecinate prin încălcarea zonei de protecție, nerespectarea distanței de la imobilele amplasate pe terenul învecinat.

Potrivit reclamanților, prin hotărârea irevocabilă din 10 septembrie 2014 a Judecătorei Criuleni, emisă pe dosarul contravențional nr. 5r-53/14, se atestă deteriorarea gardului, ocuparea samavolnică de către pârâți a terenului învecinat și totodată se combat afirmațiile despre deteriorarea gardului de către proprietarul de drept al terenului Coberman Ana.

La 25 iunie 2018, Coberman Ana și Coberman Ivan au depus în instanța de judecată o cerere, prin care au solicitat cercetarea la fața locului în satul Rîșcova, r-nul Criuleni, a hotarului (gardului) dintre proprietățile învecinate: terenul cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, ce aparține cu drept de proprietate Anei Coberman și lui Ivan Coberman, și a terenului cu nr. cadastral XXXXXXXXXX, ce aparține cu drept de proprietate Mariei Sadovnic și lui Simion Sadovnic, cu concursul participanților la proces, în prezența specialiștilor din cadrul Agenției Servicii Publice, Departamentul

Cadastru și a experților.

Prin încheierea protocolară din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul central, a fost respinsă cererea înaintată de Coberman Ana și Coberman Ivan privind cercetarea la fața locului a terenului litigios.

Prin încheierea protocolară din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul central, a fost atrasă în proces în calitate de intervenient accesoriu Primăria com. Rîșcova, r-nul Criuleni.

Prin hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul central, au fost respinse cererea de chemare în judecată înaintată de Coberman Ana și Coberman Ivan și cererea reconvențională înaintată de Sadovnic Simion și Sadovnic Maria ca neîntemeiate.

Nefiind de acord cu soluția primei instanțe, la 23 ianuarie 2019, prin intermediul Oficiului poștal, apelanții Coberman Ana și Coberman Ivan și reprezentantul lor, avocatul Ursu Silvia, au declarat apel împotriva hotărârii din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central, solicitând admiterea apelului, casarea parțială a hotărârii instanței de fond în partea respingerii cererii depusă la 06 martie 2013, ulterior concretizată, cu menținerea hotărârii în partea respingerii cererii reconvenționale, și emiterea unei noi hotărâri privind admiterea acțiunii înaintate de Coberman Ana și Coberman Ivan.

Prin decizia din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Coberman Ana și Coberman Ivan, prin intermediul avocatului Silvia Ursu, și menținută hotărârea primei instanțe.

La 13 decembrie 2019, Coberman Ivan și Coberman Ana, prin intermediul avocatului Ursu Silvia, au declarat recurs împotriva deciziei din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea parțială a hotărârii primei instanțe și anume, în partea prin care a fost respinsă ca neîntemeiată cererea de chemare în judecată depusă de ei, a încheierii protocolare din 25 iunie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul central, și a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a cererii lor de chemare în judecată și încasarea cheltuielilor de judecată.

Prin decizia din 26 februarie 2020 a Curții Supreme de Justiție, s-a admis recursul declarat de Coberman Ivan și Coberman Ana, prin intermediul avocatului Ursu Silvia. S-a casat decizia din 05 septembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, cu remiterea cauzei spre rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători.

Prin decizia din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost respins apelul declarat de Coberman Ana și Coberman Ivan, fiind menținute încheierea protocolară din 25 iunie 2018 și hotărârea din 26 decembrie 2018 a Judecătoriei Criuleni, sediul Central.

Pentru a decide astfel Curtea de Apel Chișinău a reținut că părțile, prezentând titlurile de autentificare a dreptului deținătorului de teren, eliberate de către Primăria Ișnovăț în urma măsurărilor masive, urmau să prezinte probe cu privire la stabilirea hotarelor în natură a terenurilor deținute și marcate prin borne. Doar în acest caz, deținătorul de teren își realizează pe deplin dreptul de proprietate exclusivă. Or, în afară de titlurile de proprietate eliberate pe urma măsurărilor masive, s-a stabilit că părțile nu dispun de alte acte obligatorii cu privire la identificarea terenurilor și amplasarea lor în natură. Totodată, instanța de apel a reținut că părțile au întocmit dosarele tehnice a bunurilor litigioase după depunerea acțiunii în instanță, și anume: dosarul tehnic asupra bunului imobil cu numărul cadastral XXXXXXXXXX, ce aparține familiei Sadovnic a

fost întocmit la 06 martie 2014, iar dosarul tehnic cu numărul cadastral XXXXXXXXXX, ce aparține familiei Coberman, a fost întocmit la 07 aprilie 2014. Însă, ambele dosare nu au fost înregistrate la Serviciul cadastral. În acest sens, instanța de apel a conchis că părțile nu și-au determinat hotarele între ele prin stabilirea bornelor, deoarece însuși titlul de proprietate cu schița terenului nu reprezintă în sine actul de delimitare a hotarelor cu stabilirea bornelor, iar în acest caz cerințele ce țin de înlăturarea obstacolelor este neîntemeiată până la rezolvarea problemei hotarelor de delimitare a terenurilor. Astfel, părțile litigante urmau să respecte cerințele art.152 din Legea cadastrului bunurilor imobile nr.1543 din 25 februarie 1998, însă actele prezentate de către părți în vederea stabilirii hotarelor între părți, nu și-au căpătat legalitatea, deoarece nu au fost înregistrate în registrul cadastral și nu au forță obligatorie nici pentru părți, nici pentru instanță.

La 01 decembrie 2021, Coberman Ivan și Coberman Ana au înaintat recurs asupra deciziei din 07 octombrie 2021 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și pronunțarea unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii inițiale și respingerea acțiunii reconvenționale.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar s-au indicat argumente similare celor din acțiune și cererea de apel.

În conformitate cu art.434 alin. (1), (2) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Potrivit materialelor cauzei, copia deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 octombrie 2021, a fost expediată participanților la proces la 06 decembrie 2021 și 07 decembrie 2021 (f.d. 212, 213, vol. III), însă la materialele cauzei lipsesc înscrisuri care să certifice momentul recepționării acesteia de către părți.

Astfel, în conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului constată că recursul declarat de Coberman Ivan și Coberman Ana, înregistrat la 01 decembrie 2021, adică înainte de expedierea copiei deciziei de către instanță, este în termen.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs depusă de Coberman Ivan și Coberman Ana, urmează a fi declarată inadmisibilă, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu

conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al din Codul de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, Completul reține că reieșind din prevederile art. 437 alin. (1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelei/acelor încălcări esențiale și/sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În speță, însă criticile invocate de recurenți nu pot duce la admisibilitatea recursului, or, acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel. În acest context este de menționat faptul că recursul exercitat conform secțiunii a II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia în fapt.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurenților cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Abordarea recurenților, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul acestora cu soluția dată de instanța de apel, iar argumentele recursului nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea acestuia ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs înaintată de Coberman Ivan și Coberman Ana.

Astfel, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. a) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Coberman Ivan și Coberman Ana.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Victor Burduh